

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТА МАЙБУТНІ ВИКЛИКИ

DEVELOPMENT PROSPECTS OF THE BUREAU OF ECONOMIC SECURITY OF UKRAINE: HISTORY OF ESTABLISHMENT AND FUTURE CHALLENGES

Сухович Д.В., студент II курсу магістратури

Навчально-науковий інститут права Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Губанов О.О., д.ю.н., професор,

доцент кафедри службового та медичного права

Навчально-науковий інститут права Київського національного університету імені Тараса Шевченка

У статті розкрито перспективи розвитку Бюро економічної безпеки України (далі – БЕБ), крізь призму його історії та майбутніх викликів. Досліджено, що незважаючи на науковий інтерес до становлення та діяльності БЕБ, науковці вивчали сучасний стан діяльності БЕБ та проблемні аспекти сьогодення, однак не вирішеним є питання майбутніх викликів даного правоохоронного органу та перспективні напрямки функціонування, на які слід орієнтуватись. Встановлено, що заснування БЕБ є відповіддю на потребу ефективного контролю за фінансовими потоками в державі та боротьби з економічними злочинами. Досліджено історичні аспекти створення БЕБ з 2013 року по 2023 рік. Описано, що витоки ідеї щодо заснування БЕБ можна простежити ще з 2013 року, коли вперше виникли спроби створити установу для боротьби з фінансовими порушеннями. Відображено, що БЕБ було створено на основі Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» від 28 січня 2021 року, який визначає його правовий статус, повноваження, завдання та інші важливі питання функціонування. Описано показники діяльності БЕБ за 2023 рік – відшкодування до бюджету у кримінальних провадженнях, вилучення з незаконного обігу підкацкизних товарів та обладнання, збереження державних коштів та ін. Досліджено та сформовано майбутні виклики БЕБ: дефіцит кадрів; недостатня кваліфікація працівників; неефективне функціонування; відсутність належного фінансування діяльності БЕБ; недосконалість здійснення аналітичної функції; несформованість мережі територіальних підрозділів; відсутність інструментарію для кримінального переслідування осіб, які постачають сировину з росії; невизначеність взаємодії БЕБ з платниками податків для перевірки інформації поза межами кримінального провадження; спротив з боку бізнесу та громадськості. Визначено перспективні напрямки роботи БЕБ – удосконалення аналітичного потенціалу; співпраця з міжнародними організаціями та правоохоронними органами інших країн.

Ключові слова: економічна безпека, Бюро економічної безпеки України, правоохоронний орган, економічні злочини, досудове розслідування.

The article reveals the prospects for the development of the Bureau of Economic Security of Ukraine (hereinafter referred to as the BEB), through the prism of its history and future challenges. It is studied that despite the scientific interest in the formation and activities of the BEB, scientists have studied the current state of the BEB's activities and the problematic aspects of the present, however, the issue of future challenges of this law enforcement agency and promising areas of operation that should be guided by remains unresolved. It is established that the establishment of the BEB is a response to the need for effective control over financial flows in the state and the fight against economic crimes. The historical aspects of the establishment of the BEB from 2013 to 2023 are studied. It is described that the origins of the idea of establishing the BEB can be traced back to 2013, when attempts were first made to create an institution to combat financial violations. It is reflected that the BEB was created on the basis of the Law of Ukraine "On the Bureau of Economic Security of Ukraine" dated January 28, 2021, which determines its legal status, powers, tasks and other important issues of functioning. The BEB's performance indicators for 2023 are described – reimbursement to the budget in criminal proceedings, removal of excisable goods and equipment from illegal circulation, preservation of state funds, etc. The following future challenges of the BEB are investigated and formulated: shortage of personnel; insufficient qualification of employees; inefficient functioning; lack of proper financing of the BEB's activities; imperfect implementation of the analytical function; lack of a network of territorial divisions; lack of tools for criminal prosecution of persons supplying raw materials from Russia; uncertainty of the BEB's interaction with taxpayers to verify information outside of criminal proceedings; resistance from business and the public. Promising areas of work for the BEB are identified – improvement of analytical potential; cooperation with international organizations and law enforcement agencies of other countries.

Key words: economic security, Bureau of Economic Security of Ukraine, law enforcement agency, economic crimes, pre-trial investigation.

Постановка проблеми. На сучасному етапі вкрай важливо забезпечити економічну безпеку країни, і саме це спонукало до створення Бюро економічної безпеки України (далі – БЕБ), яке за роки свого існування пройшло складний шлях розвитку. Завдяки ключовим нормативним актам та важливим ініціативам, БЕБ сформувало ефективну організаційну структуру, що дозволяє успішно виконувати його функції та реалізовувати значущі проєкти для стабілізації економіки. Незважаючи на численні досягнення, БЕБ стикається з новими викликами, що вимагають ефективних та сучасних вирішень. У цьому контексті доцільним та актуальним є дослідження історії створення, поточних досягнень, майбутніх викликів та перспективних напрямів розвитку БЕБ, що сприятимуть подальшій стабільності та процвітанню економіки країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед науковців, які присвятили наукові дослідження, БЕБ варто відзначити О. С. Тарасенка та О. С. Старенького [1], які детально проаналізували законодавство, що регулює діяльність БЕБ, та визначили його недоліки. В. Ю. Терехов у своїй науковій роботі досліджував правоохоронні від-

носини у сфері економічної безпеки (в контексті роботи Бюро економічної безпеки України). В його дослідженні акцентується увага на чіткому дотримання положень процесуального закону щодо розмежування повноважень між БЕБ та іншими правоохоронними органами на практиці, а не тільки в теорії [2]. В. М. Тертишник, В. В. Ченцов присвятили наукову працю діяльності БЕБ щодо протидії економічній злочинності та відзначили, що з визначених компетенцій БЕБ правову визначеність отримали здебільшого оперативно-розшукова та слідча. Визначили, що аналітична, економічна, інформаційна діяльність БЕБ потребують детальної законодавчої регламентації [3]. С. Теслюк, І. Демчук, А. Звірко досліджували передумови створення БЕБ та ефективність його діяльності в умовах воєнного стану. Дослідники визначили позитивні та негативні аспекти діяльності БЕБ [4]. В. В. Доля у своїй статті зосередився на дослідженні функцій детективів БЕБ щодо забезпечення національних економічних інтересів та запропонував власний перелік таких функцій [5]. А. М. Куліш та Є. К. Михайлова у своїй статті розкрили питання БЕБ як захисного механізму функціонування

української економіки в умовах війни та післявоєнної відбудови [6]. Однак, незважаючи на науковий інтерес до становлення та діяльності БЕБ, науковці вивчали сучасний стан діяльності БЕБ та проблемні аспекти сьогодення, однак не вирішеним є питання майбутніх викликів діяльності даного правоохоронного органу та перспективні напрямки функціонування, на які слід орієнтуватись.

Метою статті є дослідження передумов створення Бюро економічної безпеки України, аналіз його діяльності та перспектив розвитку на сучасному етапі, а також оцінка майбутніх викликів, які можуть виникнути перед цим органом.

Виклад основного матеріалу дослідження. Заснування БЕБ є відповіддю на потребу ефективного контролю за фінансовими потоками в державі та боротьби з економічними злочинами. Тривала неефективність таких органів, як Податкова міліція, Головне управління контрольно-розвідувального захисту інтересів держави у сфері економічної безпеки та Національна поліція України, породила необхідність створення нового органу. Основними причинами їх неефективності стали: високий рівень корупції, недостатня координація дій та дублювання функцій, що призвело до розпорошення сил у боротьбі з економічними злочинами.

БЕБ є новітнім органом, що займається розслідуванням злочинів щодо публічних фінансів. Слід відзначити, що з початком функціонування даного органу, за задумом законодавця, більше не буде дублювання функцій, яке було в минулому, коли дані протиправні дії розслідували Податкова міліція, економічні підрозділи СБУ та Національної поліції.

Розглянемо історичні аспекти створення БЕБ. Витоки ідеї щодо заснування подібного органу можна простежити ще з 2013 року, коли вперше виникли спроби створити установу для боротьби з фінансовими порушеннями. У весняний період 2013 року було представлено законопроект «Про Службу фінансових розслідувань України (фінансову поліцію)», який розглядався в міністерствах уряду М. Азарова за ініціативи податкової міліції. Ця ініціатива була відповіддю на необхідність залучення міжнародної фінансової підтримки, зокрема від МВФ. Задля цього пропонувалося створити нову цивільну службу, підпорядковану Міністерству фінансів, яка мала замінити податкову міліцію та об'єднати всі функції з боротьби з фінансовими злочинами в одній установі, уникнувши дублювання повноважень. Це було однією з головних вимог МВФ для продовження співпраці з Україною [7].

Наступним важливим етапом стало 25 березня 2014 року, коли на той час прем'єр-міністр А. Яценюк дав завдання розробити концепцію Служби фінансових розслідувань (СФР) і підготувати всі необхідні документи для її створення. Планувалося, що СФР замінить податкову міліцію та об'єднає підрозділи МВС та СБУ, які займалися економічними злочинами.

28 травня 2014 року представник Кабінету Міністрів України В. Хоменко оголосив про створення СФР як єдиного органу, що мав запобігати економічним правопорушенням. Однак уже в червні 2014 року Європейський Союз через своє представництво в Україні висловив застереження щодо форми, в якій пропонувалося створити цю службу.

2 липня 2014 року з'явився новий законопроект «Про основи запобігання та боротьби з економічними правопорушеннями і здійснення фінансового контролю». У липні-серпні 2014 року В. Хоменко представив концепцію СФР в регіонах, і вона отримала підтримку з боку Європолу.

6 серпня 2014 року на засіданні уряду А. Яценюк знову запропонував створення єдиної фінансової служби розслідувань, яка б замінила податкову міліцію та ще чотири органи, що займалися перевіркою підприємницької діяльності. Через два дні КМУ затвердив законопроект «Про основи запобігання та боротьби з економічними

правопорушеннями», зареєстрований у ВРУ під № 4449а. Проте, 27 листопада 2014 року законопроект було відкликано через критику з боку Міністерства внутрішніх справ (далі – МВС) та профільного комітету ВРУ.

24 червня 2015 року А. Яценюк анонсував підготовку нового законопроекту щодо СФР. У вересні того ж року його опублікували на сайті ДФС для громадського обговорення.

У 2016 році група народних депутатів подала законопроект «Про Фінансову поліцію» від 15 березня. У 2017 році міністр фінансів Олександр Данилюк також запропонував ідею створення Служби фінансових розслідувань (СФР) [7].

У 2018 році було розглянуто кілька ініціатив, включно з ідеєю створення Національного бюро фінансової безпеки [8].

У 2019 році, напередодні парламентських і президентських виборів, новообрана команда Президента Володимира Зеленського заявила про наміри створити орган для розслідування економічних злочинів. Відповідний пункт увійшов до програми Президента, а законопроект про СФР був анонсований як один із ключових напрямів боротьби з корупцією.

За дорученням Президента, законопроект про створення Бюро фінансових розслідувань був поданий до Верховної Ради 30 серпня 2019 року як невідкладний. Проте вже 2 жовтня його було знято з розгляду.

Того ж дня, 2 жовтня 2019 року, ВРУ прийняла в першому читанні інший законопроект № 1208-2, авторами якого виступили депутати О. М. Василевська-Смаглюк та Д. А. Монастирський, але 17 січня 2020 року його було відхилено.

2 липня 2020 року був зареєстрований новий законопроект № 3087-д, авторами якого стали Д. Гетманцев, О. Василевська-Смаглюк та інші депутати з фракції «Слуга народу». Цей проект пройшов перше читання 3 вересня того ж року.

Уряд під керівництвом Дениса Шмигала взяв на себе зобов'язання ліквідувати податкову міліцію та створити нове політично незалежне агентство для розслідування серйозних економічних та фінансових злочинів в обмін на макрофінансову допомогу від ЄС.

28 січня 2021 року Верховна Рада ухвалила Закон про Бюро економічної безпеки (законопроект № 3087-д), а 22 березня цей закон був підписаний В. Зеленським [7].

Отже, БЕБ було створене на основі Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» (далі – Закон) від 28 січня 2021 року [9], який визначає його правовий статус, повноваження, завдання та інші важливі питання функціонування. Відповідно до ст. 1 Закону БЕБ: «це центральний орган виконавчої влади, на який покладаються завдання щодо протидії правопорушенням, що посягають на функціонування економіки держави та який виконує правоохоронну, аналітичну, економічну, інформаційну та інші функції [9]. Отож, БЕБ займається боротьбою з фінансовими правопорушеннями, захищає економічні інтереси держави та розслідує економічні злочини, пов'язані з незаконними фінансовими операціями, ухиленням від сплати податків та іншими правопорушеннями. До складу БЕБ входить: департамент організаційного забезпечення діяльності; департамент аналізу інформації та управління ризиками; головний підрозділ детективів; департамент оперативно-технічних заходів; департамент детективів із стратегічного захисту економіки; департамент цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації; департамент режимно-секретної роботи та ін.

На даний час БЕБ функціонує вже 3 роки та 1 місяць (статус юридичної особи було зареєстровано 23.08.2021 року) [10].

Перша інформація про підозру, яку було висунуто детективами БЕБ, з'явилася 29 грудня 2021 року. За

даними слідства, директор компанії, що постачала продукцію мережі супермаркетів, у змові з іншими особами підробив документи про придбання сільськогосподарської продукції у фіктивного підприємства на суму понад 500 мільйонів гривень. Ця угода була оформлена для зменшення податкових платежів, але фактичного постачання продукції не відбулося. Насправді продукція була придбана за готівку у невстановлених осіб, після чого її переробили на підприємстві та продали супермаркету. До податкової звітності було внесено фальшиві дані [7].

Наразі БЕБ демонструє позитивні результати своєї діяльності, які відображені на рис. 1.

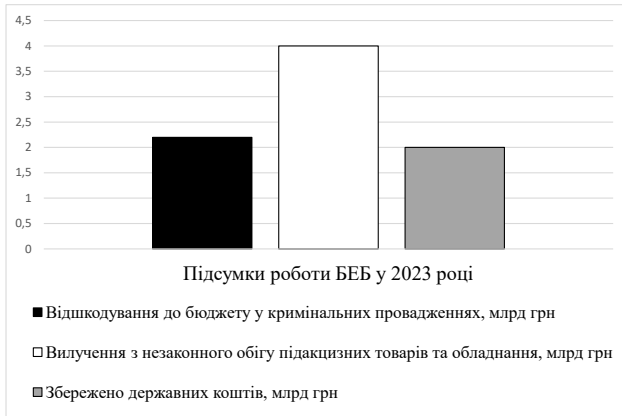

Рис. 1. Підсумки роботи БЕБ у 2023 році.

Сформовано автором на основі [11]

У 2023 році БЕБ розпочало досудове розслідування у 2072 кримінальних провадженнях, а підозру було висунуто 507 особам, що майже вдвічі більше, ніж у 2022 році. До суду було передано 342 справи, тоді як у 2022 році – лише 29 [12].

Крім цього, аналітики БЕБ підготували 1005 аналітичних висновків щодо правопорушень, які впливають на економічну безпеку держави в бюджетній, податковій, митній, грошово-кредитній та інвестиційній сферах, загальна сума яких становить 155,9 млрд грн. Протягом року було надано 650 рекомендацій державним та місцевим органам влади, а також запропоновано 20 змін до нормативно-правових актів для усунення передумов до створення незаконних схем у сфері економіки [11].

Однак у 2023 році з'явилося усвідомлення, що реформа економічних розслідувань має певні проблеми. Фактично БЕБ не мало повноцінного керівника, а штат працівників був заповнений менше ніж на третину. Багато скарг на БЕБ надійшло до бізнес-омбудсмена через те, що працівники Бюро, які були раніше податковими мільйонерами, продовжують займатися тими самими діями – проводять обшуки, вилучають майно, зокрема комп'ютери та сервери, що паралізує роботу підприємств. Арештоване майно часто зберігається без руху півроку, поки бізнес намагається вирішити питання, що створює високі корупційні ризики. Податковий комітет ВРУ провів аудит діяльності БЕБ і дав негативну оцінку. Депутати рекомендували зупинити процес формування Бюро і розпочати його знову [8].

Варто зазначити, що попри численні переваги діяльності БЕБ, на сьогоднішній день існують певні проблеми, які заважають його ефективній роботі. Зокрема, це повільний процес передачі справ від державних органів фінансового контролю, що підлягають ліквідації. Крім того, відчувається нестача кваліфікованого персоналу, а також недостатнє інформаційне забезпечення, про що свідчить стан офіційного веб-сайту БЕБ, який все ще перебуває на етапі розробки та наповнення.

Дослідивши історію та сучасне функціонування БЕБ, можемо прогнозувати, що майбутні викликами для даного органу є: дефіцит кадрів; недостатня кваліфікація працівників; неефективне функціонування; відсутність належного фінансування діяльності БЕБ; недосконалість здійснення аналітичної функції; несформованість мережі територіальних підрозділів; відсутність інструментарію для кримінального переслідування осіб, які починають сировину з росії; невизначеність взаємодії БЕБ з платниками податків для перевірки інформації поза межами кримінального провадження; спротив з боку бізнесу та громадськості.

Проаналізувавши інформацію про призначення та звільнення працівників, а також наявність вакансій у центральному апараті БЕБ та його територіальних управлінь у 2024 році (станом на 01.10.2024), спостерігається значна кількість вакансій (центральный апарат – 159 вакансій; територіальні управління – 1060 вакансій) [11]. Проблемою є і кадровий відтік, оскільки спеціалісти звільняються. Так, тільки у вересні 2024 року у центральному апараті та територіальних підрозділах БЕБ звільнилися 23 особи [11]. Таким чином, наразі існує проблема дефіциту кадрів, яка буде викликом і в майбутньому, адже значна кількість працездатного віку підлягає мобілізації, багато українців виїхало закордон, а також працівники обирають приватний сектор для роботи, де більша заробітна плата.

Викликом кадрового характеру є і відсутність директора БЕБ. Так, з квітня 2024 року функції очільника БЕБ здійснює в.о. Директора БЕБ Перхун Сергій Олександрович. До цього дану посаду обіймав Андрій Пащук, тобто, існує потреба у повноцінному керівнику, щоб БЕБ могло працювати у звичайному режимі, адже постійні зміни керівника не мають позитивного впливу для роботи.

Відсутність достатньої кількості кадрів породжує ще один виклик в майбутньому для БЕБ – неефективне функціонування та реалізації наданих Законом повноважень, тому елементарно нема кому виконувати дані повноваження.

Ще одним викликом є проблема кваліфікації кадрів. Фінансові злочини часто є складними для розуміння та розслідування, тому БЕБ потребує висококваліфікованих фахівців. Для запобігання цьому необхідно підвищувати престиж роботи в БЕБ та забезпечити належні умови для професійного зростання.

Ще одним майбутнім викликом для БЕБ є його аналітична функція. Існує певна думка, що БЕБ – це надзвичайно потужний аналітичний орган, який одним ударом зможе знищити тіньову економіку та злочинність. Однак це уявлення дещо ідеалістичне. Досягти цього неможливо без співпраці з усіма державними установами та кардинальних змін у суспільному сприйнятті корупції на всіх рівнях – від побутового до політичного. Аналітика, по суті, є засобом діагностики економічних процесів у країні: вона не бореться з порушеннями, а виявляє ризики та надає розуміння ситуації. Згідно із законом про БЕБ, після виявлення ризику його потрібно оцінити та прийняти рішення щодо подальших дій.

Наразі єдиний можливий шлях для БЕБ – це направлення рекомендаційні листи відповідним державним органам. БЕБ не може безпосередньо вказувати підприємцю на порушення, але може інформувати контролюючий орган про виявлений ризик, а той, у свою чергу, має діяти для усунення або запобігання порушенням. У випадках, коли аналітика виявляє не просто ризик, а факт імовірного злочину, формується відповідний аналітичний документ, який передається детективу для оцінки та можливого відкриття провадження.

На даний момент немає інших механізмів реагування на виявлені порушення. Тому, щоб підвищити ефективність роботи та запобігти відкриттю кримінальних справ, рекомендаційні листи БЕБ мають бути обов'язковими для

розгляду контролюючими органами. Також варто розширити коло адресатів цих листів, щоб їх могли отримувати не лише регулятори, але й самі підприємці. Реакція контролюючих органів на такі листи повинна бути обов'язковою для виконання, що суттєво підвищить ефективність роботи БЕБ [13].

Далі розглянемо ще один майбутній виклик у діяльності БЕБ – неформованість мережі територіальних підрозділів. БЕБ функціонує уже 3 роки, а до цих пір створено лише 9 територіальних управлінь (далі – ТУ БЕБ). Так, такі управління створено у Вінницькій області, Волинській області, м. Києві, у Київській області, у Закарпатській області, у Львівській області, в Одеській області, у Полтавській області, у Чернівецькій області. У регіонах, де немає ТУ БЕБ, майже всі економічні злочини розслідуються іншими органами – в основному, Нацпол, СБУ й ДБР. Тож в найближчому майбутньому через неформованість мережі територіальних підрозділів, БЕБ не запрацює на повну силу. Ще однією причиною, чому БЕБ поки що не може працювати на повну потужність, є складний процес становлення цього органу. Деякі оперативні та оперативно-технічні підрозділи ще не функціонують у повному обсязі, тому детективи змушені передавати виконання певних слідчих дій, як відкритих, так і таємних, оперативним підрозділам Національної поліції, СБУ та Державної прикордонної служби для забезпечення ефективної боротьби зі злочинністю.

Слід відзначити ще один майбутній виклик у діяльності БЕБ – відсутність належного фінансування. Так, через військові дії та необхідність фінансування ЗСУ, у держави наразі відсутня можливість фінансувати БЕБ у тому обсязі, який він потребує. Враховуючи, що війна продовжується, така проблема буде існувати надалі. Щоб сконцентрувати всі економічні розслідування в одному органі, треба, по-перше – час, по-друге – нормальне фінансування, набір фахових мотивованих людей і розбудова відповідної інфраструктури.

Крім того, для того щоб БЕБ зміг працювати на повну потужність, потрібно набрати необхідну кількість працівників, створити регіональні управління в зонах найбільших ризиків, укомплектувати оперативно-технічні підрозділи, забезпечити доступ до реєстрів і баз даних, а також запровадити Єдину інформаційну систему. Усе це вимагає фінансування, якого наразі не вистачає.

Серед інших важливих викликів для БЕБ є необхідність запобігання постачанню стратегічної сировини, такої як титан та графітові руди, яку Росія історично використовувала, зокрема для оборонної промисловості. Аналітики досліджують ланцюги постачання цих критично важливих товарів. Однак наразі у БЕБ немає інструментів для притягнення до кримінальної відповідальності осіб, причетних до таких постачань, і, ймовірно, вони не з'являться в майбутньому.

Ще одним викликом є невизначеність у взаємодії БЕБ з платниками податків для перевірки інформації поза межами кримінальних проваджень. Це означає, що будь-яка інформація про можливе ухилення від сплати податків

автоматично стає підставою для внесення даних до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР), а до того, як платник податків набуде процесуального статусу в межах кримінального провадження, він фактично не має правових механізмів для захисту своїх інтересів.

Ще одним викликом у майбутньому є спротив з боку бізнесу та громадськості. Запровадження нових підходів до контролю за фінансовими операціями може викликати певний спротив з боку бізнес-структур та окремих груп громадськості. Для того, щоб уникнути конфліктів, важливо забезпечити відкритий діалог між державними органами, бізнесом та громадянським суспільством, а також чітко роз'яснити, які саме економічні злочини контролюватиме БЕБ.

Перспективним напрямом розвитку БЕБ є удосконалення аналітичного потенціалу. Одним із ключових завдань БЕБ є розвиток аналітичної роботи. З огляду на сучасні загрози, які постають перед економікою України, важливо, щоб даний правоохоронний орган мав доступ до новітніх технологій і великих обсягів даних, які дозволять виявляти порушення. Використання аналітичних систем з елементами штучного інтелекту допоможе підвищити ефективність виявлення складних схем ухилення від сплати податків та економічних злочинів.

Важливим етапом розвитку БЕБ є співпраця з міжнародними організаціями та правоохоронними органами інших країн. Ефективна боротьба з економічними злочинами неможлива без тісної взаємодії з фінансовими установами та регуляторами інших держав. Налагодження міжнародного співробітництва допоможе обмінюватися досвідом та покращити підхід до розслідування економічних злочинів на глобальному рівні.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок. На підставі проведеного аналізу можна стверджувати, що БЕБ є важливим елементом системи захисту економічних інтересів держави. Однак, попри позитивні показники у своїй роботі, перед цим органом, за нашим розумінням, стоїть низка майбутніх викликів, які потребують уваги та ефективних рішень уже зараз. Зокрема, до таких викликів належать: дефіцит кадрів; недостатня кваліфікація працівників; неефективне функціонування; відсутність належного фінансування діяльності БЕБ; недосконалість здійснення аналітичної функції; неформованість мережі територіальних підрозділів; відсутність інструментарію для кримінального переслідування осіб, які постачають сировину з росії; невизначеність взаємодії БЕБ з платниками податків для перевірки інформації поза межами кримінального провадження; спротив з боку бізнесу та громадськості. Для забезпечення успішної діяльності БЕБ необхідно посилювати аналітичні можливості, розвивати міжнародне співробітництво та мінімізувати ризики корупції. Незважаючи на ці виклики, БЕБ має значний потенціал для забезпечення економічної безпеки України. Подальші наукові розвідки можуть бути спрямовані на вирішення майбутніх викликів у діяльності БЕБ та формування перспектив розвитку даного правоохоронного органу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Тарасенко О. С., Старенький О. С. Бюро економічної безпеки України: нові погляди на забезпечення національної економічної безпеки. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. №2. С. 357-362.
2. Терехов В. Ю. Правоохоронні відносини у сфері економічної безпеки (в контексті роботи Бюро економічної безпеки України). *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. 2022. Том 33 (72). № 3. С. 29-33.
3. Тертишник В. М., Ченцов В. В. Діяльність Бюро економічної безпеки щодо протидії економічній злочинності. *Економічна безпека: організаційно-правові, інформаційно-аналітичні та оперативно-розшукові засади* : збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, 16 травня 2024 року / відп. за вип. Є. Ю. Колосовський. Ірпінь: Державний податковий університет, 2024. С. 162-166.
4. Теслюк С., Демчук І., Звірко А. Ефективність діяльності Економічної безпеки України в умовах воєнного стану. *Věda a perspektivy*. 2022. № 4(11). С. 33-42.
5. Доля В.В. Функції детективів Бюро економічної безпеки України щодо забезпечення національних економічних інтересів. *Академічні візії*. 2024. № 34. С. 1-9.

6. Куліш А. М., Михайлова Є. К. Бюро економічної безпеки України як захисний механізм функціонування української економіки в умовах війни та післявоєнної відбудови. Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 18-19 травня 2023 р. Суми : Сумський державний університет, 2023. С. 203-206.
7. Коротатнік І. М., Микитюк М. А., Павлюк О. О., Петков С. В. Бюро економічної безпеки України. Історія створення, основні завдання та компетенція, особливості діяльності під час воєнного стану, нормативно-правова основа діяльності. Київ. ВД «Професіонал», 2023. 524 с.
8. Чи вдасться перезавантажити Бюро економічної безпеки? *Український кризовий медіа-центр*: <https://uacrisis.org/uk/chy-vdastsya-perezavantazhyty-byuro-ekonomichnoyi-bezpeky> (дата звернення: 30.09.2024).
9. Про Бюро економічної безпеки України: Закон України від 28.01.2021 року (редакція від 30.06.2024 року). *Відомості Верховної Ради* (ВВР). 2021. № 23. Ст.197.
10. Бюро економічної безпеки України 44168316. 2024. *YOU CONTROL*: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/44168316/ (дата звернення: 01.10.2024).
11. Офіційний сайт Бюро економічної безпеки. 2024. *Бюро економічної безпеки України* : <https://esbu.gov.ua/> (дата звернення: 01.10.2024).
12. Звіт про діяльність БЕБ за 2023 рік. Ст. 29. *Бюро економічної безпеки України*: <https://esbu.gov.ua/diialnist/plani-ta-zvity/2023-rik> (дата звернення: 01.10.2024).
13. Пашук А. Про бізнес, який працює «в білу», БЕБ не має знати взагалі. 2024. *УКРІНФОРМ*: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ekonomy/3835242-andrij-pasuk-tvo-direktora-buro-ekonomichnoi-bezpeki.html> (дата звернення: 03.10.2024).